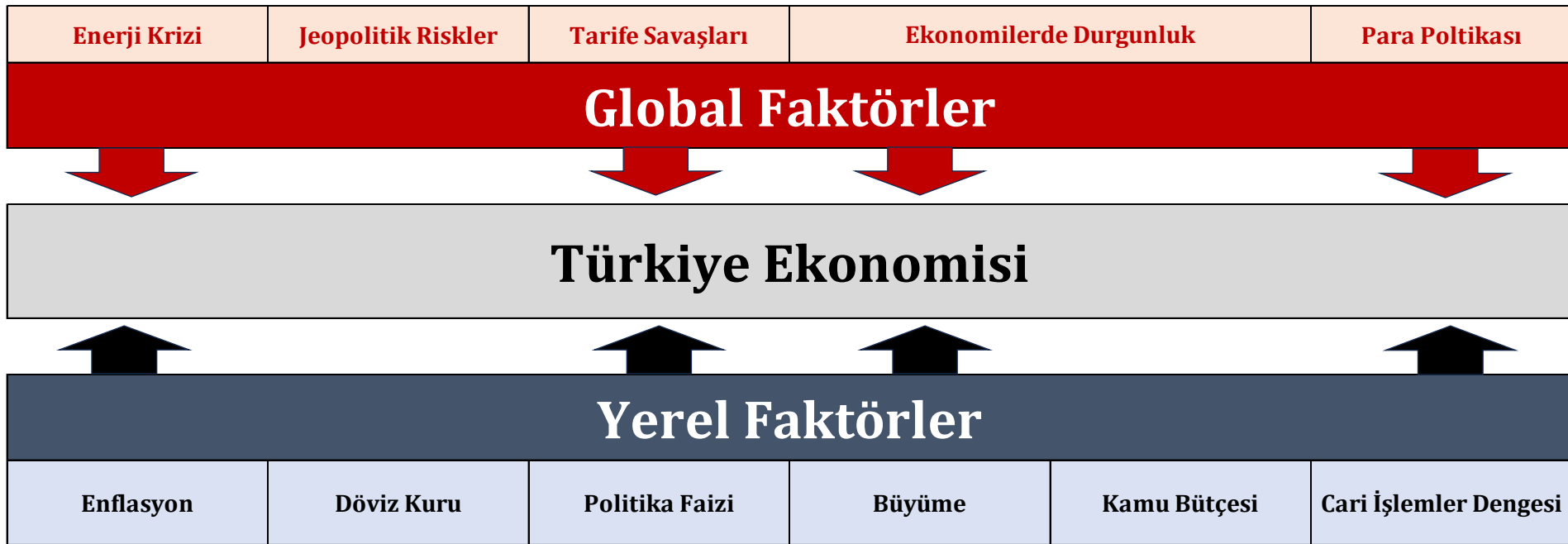

				2025	2026 ^{GT}	2027 ^P	2028 ^P	2029 ^P
1	GSYH	Gayri Safi Yurtiçi Hasıla	Milyar TL	63.241	85.346	111.207	133.184	153.141
		Gayri Safi Yurtiçi Hasıla	Milyar USD	1.602	1.821	1.984	2.091	2.225
		Kişi Başına Milli Gelir	USD	18.040	20.523	22.285	23.419	24.842
		Büyüme	%	3,7	3,3	4,2	4,6	5,0
2	İstihdam	Nüfus (Yıl Ortası)	Milyon Kişi	85,8	86,3	86,9	87,3	87,6
		İstihdam Düzeyi	Milyon Kişi	32,6	32,6	33,2	33,9	34,7
		İşsizlik Oranı	%	8,3	8,1	8,0	7,8	7,6
3	Dış Ticaret	İhracat	Milyar USD	273	282	292	303	316
		İthalat	Milyar USD	365	387	397	411	426
		Ham Petrol Fiyatı (Brent)	USD/Varil	69	88	76	72	67
		Enerji İthalatı	Milyar USD	63	71	66	64	61
		Dış Ticaret Dengesi	Milyar USD	-92	-105	-105	-109	-110
		İhracatın İthalatı Karşılama Oranı	%	74,8	72,9	73,6	73,6	74,2
4	Ödemeler Dengesi	Turizm Gelirleri	Milyar USD	65	65	70	74	79
		Cari İşlemler Dengesi	Milyar USD	-30	-48	-39	-37	-36
		Cari İşlemler Dengesi/GSYH	%	-1,9	-2,6	-1,9	-1,8	-1,6
4	Enflasyon	TÜFE Yıl Sonu	%	30,9	28,4	21,0	13,5	9,0
		Bütçe Giderleri	Milyar TL	14.640	19.660	27.273	32.139	36.519
		Faiz Hariç Harcamalar	Milyar TL	12.586	16.835	23.298	27.446	31.274
		Faiz Giderleri	Milyar TL	2.054	2.825	3.975	4.694	5.245
		Bütçe Gelirleri	Milyar TL	12.826	17.028	23.408	27.969	32.160
		Bütçe Dengesi	Milyar TL	-1.814	-2.632	-3.865	-4.171	-4.360
		Faiz Dışı Bütçe Dengesi	Milyar TL	240	193	110	523	885
		Bütçe Dengesi/GSYH	%	-2,9	-3,1	-3,5	-3,1	-2,8
		Fazi Dışı Denge/GSYH	%	0,4	0,2	0,1	0,4	0,6

- Orta Vadeli Program (OVP); 2027-2029 döneminde ekonomi yönetiminin izleyeceği makro politikaları ve hedeflenen temel ekonomik büyüklükleri içeren politika dokümanıdır.
- OVP, bahis konusu dönemde aşağıdaki hedefleri öncelikli olarak benimsemiştir:
 - Makroekonomik ve finansal istikrarı güçlendirme,**
 - Mali disiplini sürdürme ve**
 - Orta vadede kalıcı fiyat istikrarının tesis edilmesi.**
- OVP’nin makro ekonomik göstergelerdeki 2026 yılı gerçekleşme tahminleri ve 2027-2029 dönemindeki beklentileri özet olarak tabloda yer almaktadır.
- Makro ekonomik göstergelerden; büyüme, enflasyon, döviz kuru, işsizlik, kamu bütçesi, dış ticaret ve cari işlemler dengesine ilişkin değerlendirmeler ayrıntılı olarak sunumun ilerleyen bölümlerinde yer almaktadır.

- **Makroekonomik ve Finansal İstikrarı Güçlendirme:** Bu hedef büyüme, döviz kuru ve enflasyon arasında hassas bir dengeyi içermektedir. Enflasyonun kontrol edilmesi için döviz kurunda istikrar, ılımlı büyüme ve bütçe disiplini en önemli araçlardır.
- **Büyüme:** Global ekonomik gelişmeler ile birlikte enflasyonun hedefleri çerçevesinde, 2027-2029 döneminde, büyümenin geçmiş dönem ortalamalarının(%5,1) altında ve ülke potansiyeli sınırlarında (%4,2 ile %5 aralığında) tutulması hedeflenmektedir. Seçime yaklaştıkça büyüme hedeflerinin yukarı yönlü belirlenmesi dikkat çekicidir.
- **Döviz Kuru:** OVP’de döviz kuruna ilişkin bir hedef konulmamaktadır. Ancak, döviz kurunun rezervler, cari işlemler dengesi ve enflasyon üzerindeki ağır etkileri dikkate alındığında döviz kurundaki istikrarın önemi vurgulanmaktadır. GSYH hesabından yola çıkılarak yıl ortası USD kuru; 2027 yılı için 56,1 TL, 2028 yılı için 63,7 TL ve 2029 yılı için 68,8 TL hesaplanmaktadır.
- **Orta Vadede Kalıcı Fiyat İstikrarının Tesis Edilmesi:** Enflasyon düşürülmesi ve kontrol altına alınmasını hedefleyen bu adım geçmişte, güncelde ve gelecekte ekonomi yönetiminin en çok zorlandığı alandır.
- **Enflasyon:** ABD-İsrail ittifakının İran’a saldırısı ile başlayan enerji, emtia ve tarımsal girdi fiyatlarındaki yüksek dalgalanmalar, gıda fiyatlarındaki artışlar ve hizmet fiyatları enflasyonundaki katılık enflasyonda beklenen düşüşü geciktirmiştir. Savaşın enerji fiyatları başta olmak üzere 2026 yılı enflasyonuna katkısı 7 puan civarında hesaplanmıştır. Bir başka ifadeyle 2026 yılı %30’a yaklaşan enflasyon beklentisinin dörtte biri yanı başımızdaki savaş kaynaklıdır. Enflasyonda 2026 sonu için %29, 2026’da %20 ve sonraki yıllarda tek haneli oranlara yaklaşılması hedeflenmektedir.
- **Mali Disiplini Sürdürme:** Bu hedefin en önemli bileşeni bütçe disiplini. 2023-2026 döneminde finansman gideri dahil 150 Milyar USD’yi aşması beklenen deprem harcamalarının sona ermesi, bütçe gelirlerinde hedeflerin aşılması, borçlanma maliyetlerindeki artışların ılımlı düşüşler ile gerilemesi bütçe mali disipline önemli katkılarda bulunmaktadır. Bütçe Açığı/GSYH’nın 2026 yılında %-3,1’e ve sonraki yıllarda ılımlı düşüşler ile %-2,8’e gerilmesi hedeflenmektedir.
- **OVP (2027-2029) hedeflerine ulaşmada; savaşın evrileceği yön ve şiddet, enerji fiyatları, döviz kuru, enflasyon ve 2027 sonbaharı ile 2028 ilkbaharında yapılması beklenen Cumhurbaşkanlığı seçiminde izlenecek ekonomi politikaları belirleyici olacaktır.**

1) Global Faktörler

- Enerji Krizi
- Jeopolitik Riskler
- Tarife Savaşları
- Ekonomilerde Durgunluk
- Para Politikası

2) Yerel Faktörler:

- Büyüme
- Döviz Kuru
- Enflasyon
- Politika Faizi
- Cari İşlemler Hesabı
- Kamu Bütçesi

1) Global Faktörler:

- Enerji Krizi: Rusya'nın Ukrayna'ya 2022 yılında başlattığı saldırı hızla yükselen enerji fiyatları bir yıllık süreden sonra düşüşe geçmiş ve saldırı öncesi seviyeler gelmiş iken 2026'nın hemen başında ABD-İsrail ittifakının İran'a saldırısı yeniden artışa geçmiştir. Şiddeti zaman zaman artan savaş petrol dışında doğal gaz, emtia ve tarımsal girdi fiyatlarında yüksek oynaklıklara neden olmuştur. Müzakere ve anlaşmaya ilişkin çok sayıda anonsun ardından fiyatlar gerilese de düşüşler kalıcı olmamıştır. Öte yandan enerji fiyatları dışında sermaye piyasalarında sayısız dalgalanmaya neden olan anlaşma anonslarının spekülasyon amaca yönelik olduğu kabulleri artmıştır.
- Jeopolitik Riskler: Jeopolitik risklerin ana kaynağı global egemenlik mücadelesidir. Egemenlik savaşlarının yansıma alanları; Rusya-Ukrayna, İsrail'in başta Gazze olmak üzere komşularına saldırıları, Çin-Tayvan gerilimleri, ABD'nin Venezuela operasyonu ile Panama Kanalı, Kanada ve Grönland'ı ilhak arzularıdır. Bu riskler Suriye, Irak, Azerbaycan, Yunanistan, İsrail ve yurt içindeki 'Terörsüz Türkiye' alanlarında ülkemize etki etmektedir. Bu faktörlerdeki gelişmelerin yönü ekonomimizi doğrudan etkilemektedir.
- Tarife Savaşları: Tarife savaşları olarak tanımlanan mücadelenin asıl amacının ABD ve Çin arasındaki global siyasi egemenlik savaşı olduğu yorumları giderek daha fazla kabul görmektedir. Öte yandan Trump'ın görüşmelere başlarken hedeflediklerinden çabucak geri dönmesini ifade eden ve TACO olarak adlandırılan (Trump Always Chickens Out-Trump her zaman geri adım atar) kararsızlığı (veya kararlılığı) önemli bir risk kaynağı olarak kabul edilmektedir. Ancak tarife savaşları veya global siyasi egemenlik savaşı hangi yöne evrilirse evrilsin, liberal ekonomi döneminin sona erdiği kabul görmektedir. Şirketler, dünya pazarlarına yönelik global yatırım, üretim ve pazarlama stratejileri yerine ülke sınırlarını veya en fazla bölgesel pazarları hedeflenmek durumundadır.
- Ekonomilerde Durgunluk: Ülkemizin önemli ihracat pazarlarından ABD, Almanya, İngiltere ve İtalya'daki durgunluk ve düşük büyüme ülkemiz ihracatı açısından önemli bir risk kaynağıdır.
- Para Politikaları: Global finansal piyasalara yön veren ve genellikle aynı yönde hareket eden FED ve ECB'nin izlediği para politikaları bir süredir farklı yönde hareket etmemektedir. Genellikle FED'i takip eden ECB Nisan 2024'te itibaren düşürmeye başladığı faizleri Temmuz 2025'te %2,15'e kadar indirdikten sonra Haziran 2026'da %2,40'a yükseltmiştir. Eylül toplantısında faizlerin %2,65'e yükseltilmesi beklenmektedir. FED Temmuz 2023'te %5,5 seviyesine yükselttiği faizleri Aralık 2024'te düşürmeye başlamış ve Aralık 2025'te %3,75'e kadar indirmiştir. Trump'ın faizleri indirme baskısı ve Başkan değişimine rağmen bugüne kadar faizi değiştirmeyen FED'in Eylül ayı toplantısında faizi aynı seviyede tutması beklenmektedir. FED ile ECB politika faizindeki fark 200 baz puanı geçmiştir.

2) Yerel Faktörler:

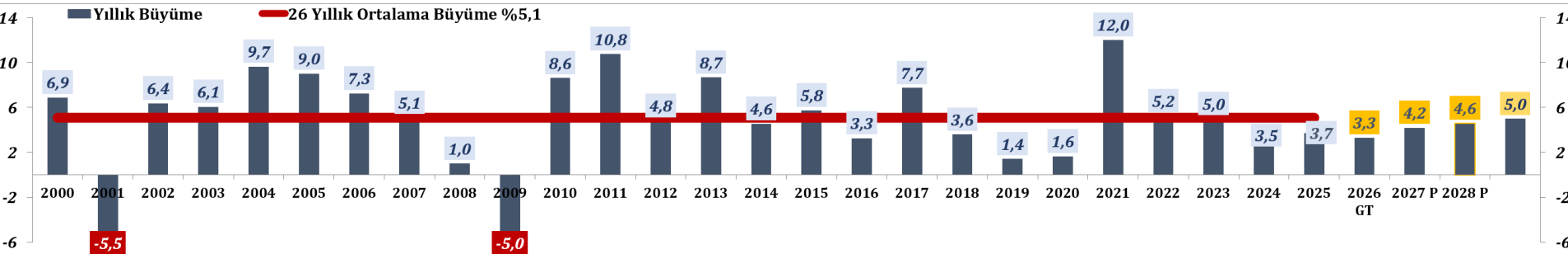
- Ekonomiyi etkileyebilecek yerel faktörlerden; enflasyon, döviz kuru, politika faizi, büyüme, kamu bütçesi ve cari işlemler dengesi ile ilgili değerlendirmelere sunumun ilerleyen bölümlerde yer verilmektedir.

- TL olarak sürekli büyüyen GSYH, döviz kurundaki hızlı yükselişler nedeniyle USD cinsinden dalgalanmaktadır. USD cinsinden GSYH 2013 yılında 958 milyar USD'ye yükseldikten sonra düşüşe geçerek 2020 yılında 717 milyar USD'ye kadar gerilemiştir. GSYH, 2021 yılında yükselişe geçmiş ve 2025 yılında 1,6 trilyon USD'yi aşmıştır. GSYH, 2014-2021 arasında düşüş ve dalgalanmalarla maruz kaldığı kaybı ancak yedi yılda telafi edebilmiştir.
- Kişi Başına Milli Gelir 18.040 USD'dir. Kişi başına milli gelirin 15 bin USD'yi aşmasıyla ülkemiz yüksek gelirli ülkeler grubuna yükselmiştir. 2014-2020 dönemindeki kayıplar yaşanmaması durumunda KBMG'nin 2025 yılında 20.000 USD'yi rahatlıkla aşmasının mümkün olabileceği değerlendirilmektedir.
- OVP'ye göre 2026 yılında GSYH'nin 1,8 trilyon USD'yi ve Kişi Başına Milli Gelirin 20 bin USD'yi aşması beklenmektedir.
- GSYH için 2027-2029 hedefi sırasıyla 2, trilyon USD, 2,1 trilyon USD ve 2,2 trilyon USD'dir. Kişi Başına Milli Gelirde 2029 hedefi ise 25 bin USD civarındadır.

		2000	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026 GT	2027 P	2028 P	2029 P
GSYH	Milyar USD	265	777	838	878	958	940	867	869	859	797	761	717	807	906	1.130	1.602	1.602	1.821	1.984	2.091	2.225
KBMG	USD	4.256	10.706	11.362	11.738	12.620	12.086	10.822	10.621	10.354	9.502	8.992	8.397	9.424	10.434	13.008	15.325	18.040	20.523	22.285	23.419	24.842

Kaynak: TÜİK, OVP KBMG: Kişi Başına Milli Gelir GT: Gerçekleşme Tahmini, P: OVP Hedefleri

- Türkiye ekonomisi 2025 yılında önceki yıla göre %3,7 büyümüştür. GSYH, 2000-2026 arasındaki dönemde; 2001 ve 2009 yıllarında yıllık bazda küçülme yaşamış, diğer yirmi dört yılda sürekli büyümüştür. En yüksek büyüme %11,1 ile 2011 yılında ve en düşük büyüme ise %0,9 ile global kriz sonrası 2009 ve 2019 yılındadır. 2000-2025 arasındaki dönemin ortalama büyüme hızı %5,1'dir.
- Son üç yıllık veriler dikkate alındığında ülkemiz en iyi büyüme performansı gösteren ülkeler arasında ilk sıralarda yer almaktadır.
- Global ekonomik gelişmeler ile birlikte enflasyonun hedefleri çerçevesinde, 2027-2029 döneminde, büyümenin geçmiş dönem ortalamalarının(%5,1) altında ve ülke potansiyeli sınırlarında (%4,2 ile %5 aralığında) tutulması hedeflenmektedir. Seçime yaklaştıkça büyüme hedeflerinin yukarı yönlü belirlenmesi dikkat çekicidir.

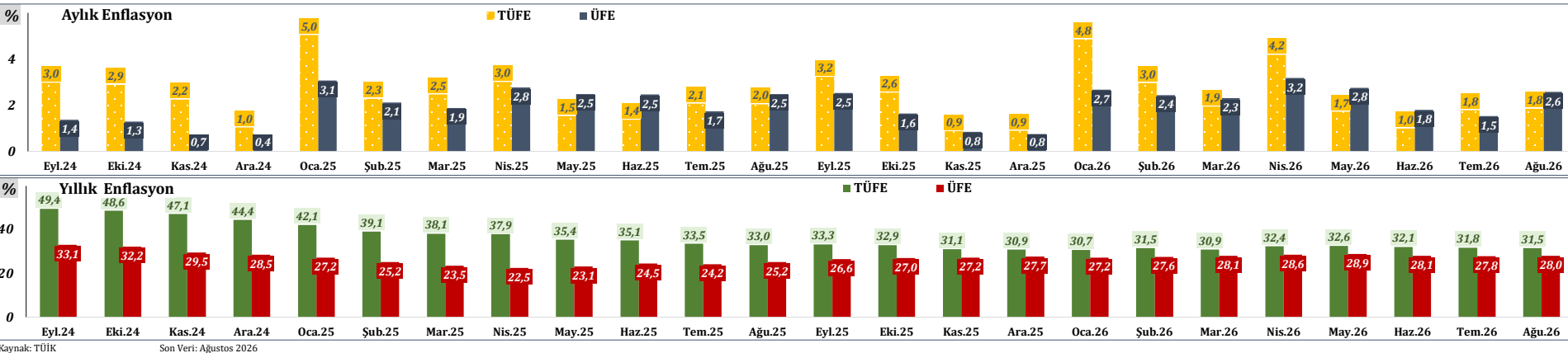
- Çeyrekler itibariyle büyüme ve GSYH verilerine göre OVP'deki 2027-2029 dönemi hedeflerinin döviz kurunda aşırı oynaklık, olağan dışı bir dış ve iç gelişme olmaması durumunda makul ve ulaşılabilir olduğu değerlendirilmektedir.
- Ayrıca 2027 yılından itibaren seçim dönemine yaklaşılmasının da etkisiyle büyümeyi artıracak politikaların devreye alınması beklenmektedir.

		2024					2025					2026				
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek	Toplam	1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek	Toplam	1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek	Toplam
GSYH	Milyar USD	294	315	371	381	1.361	348	378	436	440	1.602	392	438	0	0	830
	Trilyon TL	9,1	10,2	12,3	13,1	44,7	12,6	14,6	17,5	18,5	63,2	17,1	19,9			37,0
Büyüme	%	5,4	2,4	3,0	3,3	3,5	2,6	4,8	3,9	3,5	3,7	2,6	2,3			

Kaynak: TÜİK ve OVP

GT: Gerçekleşme Tahmini, P: OVP Hedefler

- OVP'nin en önemli üç hedefinden orta vadede kalıcı fiyat istikrarının tesis edilmesidir. Kalıcı fiyat istikrarından kasıt tek haneli ve düşük enflasyondur. Enflasyonla mücadelede;
 - Merkez Bankası tüm politika araçlarının etkin bir biçimde kullanılması,
 - Maliye ve gelirler politikalarının para politikası ile uyumlu olması ve
 - Dalgalı döviz kuru rejimi uygulaması sürdürülmesi en önemli araçlardır.

- Gelişmekte olan ekonomilerde enflasyon, gelişmiş ülkelere göre daha yüksek seyrederken, hizmet fiyatlarındaki katılık hem globalde hem de ülkemizde devam etmektedir. Ağustos 2026 itibariyle yıllık enflasyon (TÜFE) %31 seviyelerindedir. TÜFE hesabında kira, hizmet, enerji, işlenmemiş gıda ve gıda dışı mal gruplarının ağırlıkta olması nedeniyle bu gruptaki fiyat değişimleri belirleyicidir. Bu gruptaki fiyat hareketleri, enflasyonu aşağı veya yukarı yönlü etkilemektedir.
- 2026 yılı Ocak-Ağustos döneminde enflasyon dinamikleri açısından öne çıkan ana unsur ABD/İsrail-İran Savaşı ve etkileridir. Jeopolitik gelişmelerin yanı sıra lojistik zincirindeki kopmalar, tarımsal üretimde arz koşulları ve artan maliyet yönlü gelişmeler enflasyon oranının yatay seyretmesine neden olmuştur. Yıllık %31 civarındaki enflasyonun dörtte biri yanı başımızdaki savaş kaynaklıdır.
- Ağustos 2024 itibariyle TÜFE %49 ile %33'lük ÜFE'nin üzerindedir. Aradan geçen iki yıla yakın sürede aradaki fark kapanmış ve Ağustos 2026'da TÜFE %32 ile %28'lik ÜFE'nin sadece iki puan üzerindedir. ÜFE'nin TÜFE'den düşük olması üreticiler tarafındaki maliyet artışlarının talep yetersizliği nedeniyle fiyatlara tam olarak yansıtılmadığını ve talep canlılığının oluşması halinde bu maliyet artışlarının tüketici fiyatlarına transfer edilmesinin kaçınılmaz olduğunu ifade etmektedir.

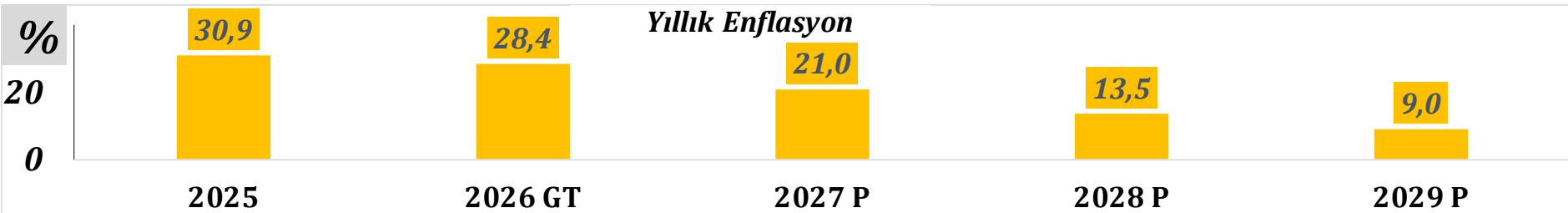
TÜFE

		Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2025	Aylık	5,0	2,3	2,5	3,0	1,5	1,4	2,1	2,0	3,2	2,6	0,9	0,9
	Kümülatif	5,0	7,4	10,1	13,4	15,1	16,7	19,1	21,5	25,4	28,6	29,7	30,9
	Yıllık	42,1	39,1	38,1	37,9	35,4	35,1	33,5	33,0	33,3	32,9	31,1	30,9
2026	Aylık	4,8	3,0	1,9	4,2	1,7	1,0	1,8	1,8				
	Kümülatif	4,8	8,0	10,0	14,6	16,6	17,8	19,9	22,1				
	Yıllık	30,7	31,5	30,9	32,4	32,6	32,1	31,8	31,5				

Kaynak: TÜİK

Son Veri: Ağustos 2026

- Aylık enflasyonda 2025 ortalaması %2,3 civarında, Ocak-Ağustos 2025 ortalaması %2,5 ve Ocak-Ağustos 2026 ortalaması da yine %2,5 civarındadır. 2025 yılının ilk sekiz ayındaki toplam enflasyon %21,5 ve 2026 yılının aynı dönemindeki enflasyon %22,1'dir. Bu yılın sekiz aylık enflasyonu geçen yılın aynı döneminden 0,6 puan daha yüksektir. OVP'de 2026 sonu hedefi olan %28,4 hedefine ulaşılması için yılın kalan dört ayındaki enflasyon toplamı %6,4'i geçmemeli ve aylık enflasyon ortalaması %1,6 civarında olmalıdır.
- Döviz fiyatlarında istikrar, enerji fiyatlarının seyri, yönetilen ve yönlendirilen fiyatların seyri ile hizmet fiyatlarındaki katılığın çözülme süreci yıl sonu enflasyonu hedefine ulaşılmasında etkili olacaktır.
- Global ve yerel konjonktür, döviz kuru, enerji fiyatları, yağışlara bağlı tarım üretimi, hizmet fiyatları ve beklentiler gibi çok sayıda yurt dışı ve yurt içi faktörün etkilediği enflasyonda uzun vadeli tahminler yapmak önemli güçlükler içermektedir.

Kaynak: OVP

GT: Gerçekleşme Tahmini

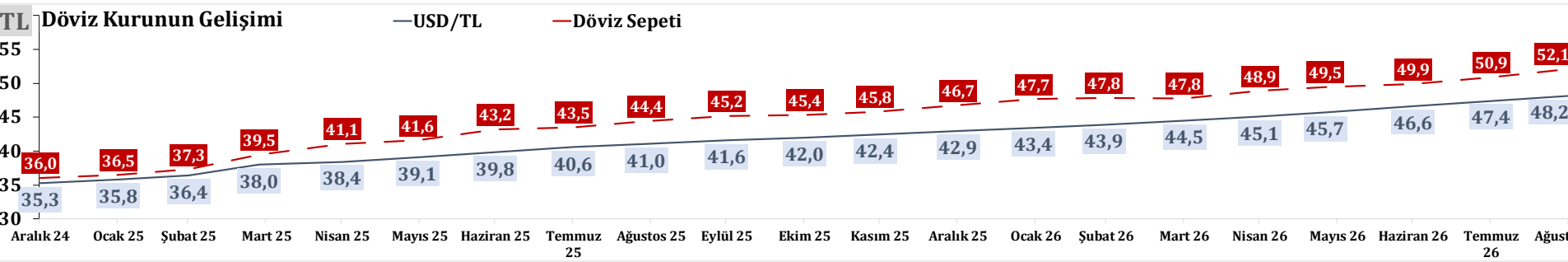
P: Program Hedefi

- Döviz kurunun öngörülebilir ve istikrarlı olması enflasyon başta olmak üzere, ödemeler dengesi, kamu bütçesi, yatırım hedefleri, beklentileri vb. açısından oldukça önemlidir.
- Öte yandan sürdürülen ekonomi programının başarısı için döviz kurunda istikrar temel unsurlardan biridir. Güncelde döviz kurunu etkileyebilecek iç ve dış risk faktörlerine aşağıdaki tabloda yer verilmektedir.

Döviz Kurunu Etkileyebilecek Risk Faktörleri

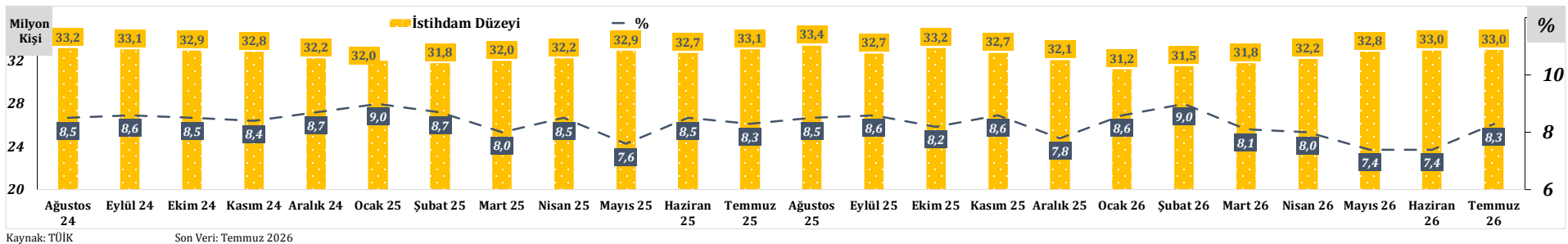
Yurt İçi	Enflasyon ve TCMB Faiz Politikaları	Yurt Dışı	ABD-İsrail İttifakının İran'a saldırısı ile başlayan savaşın seyri
	TCMB Rezervleri		Savaşın enerji, emtia ve tarımsal girdi fiyatlarına etkisi
	Cari İşlemler Dengesi (Cari Açık)		Global merkez bankalarından FED ve ECB'nin izleyeceği para politikası
	Komşular ile Güvenlik Krizleri, Terör Saldırıları ve Savaş Riskleri		Uluslararası Finansal Piyasalardaki Risk İştahı
			Uluslararası Sermaye Akımları
			Global ve Bölgesel Politik Sorunlar

- Döviz kurunun 2025 yılı başından bugüne kadar izlediği seyrin yer aldığı aşağıdaki grafiğe göre 20 aylık sürede USD/TL %36 artarken döviz sepetindeki artış oranı %45'tir. Dönem içinde EUR/USD paritesi 1,04'ten 1,20'ye kadar yükselse de dönem sonunda 1,16'ya gerilemiştir. Ocak 2025-Ağustos 2026 enflasyonun %52, USD/TL artışının %36 ve döviz sepetindeki artışın %45 olduğu dikkate alındığında döviz kuru enflasyonun altında artmıştır.
- USD/TL kuru Ocak 2026'dan Ağustos sonuna kadar %12 ve döviz sepeti %11,5 civarında artmıştır. Ocak-Ağustos enflasyonun %21 olduğu dikkate alındığında döviz kurundaki artış enflasyonun gerisindedir.
- Döviz kurunda artışlar Haziran-Ağustos 2026 döneminde hızlanmış ve enflasyona yakın seyretmeye başlamıştır. Haziran ayında başlayan trendin devam etmesi ve döviz kurundaki artışların aylık enflasyon seviyelerine yükselmesi sürpriz olmayacaktır.**

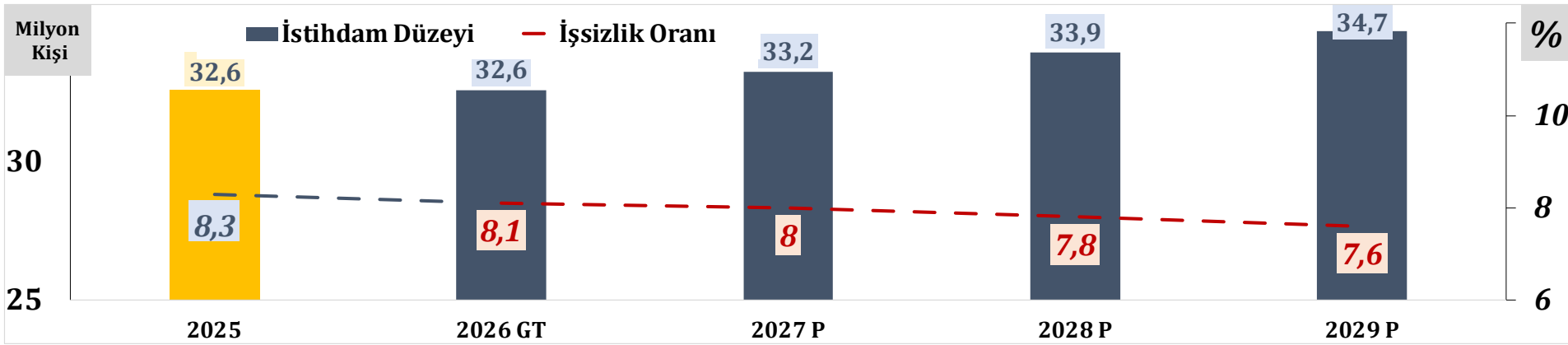

- Globalde tarife savaşları, İsrail merkezli savaş ve belirsizlikler ile Rusya-Ukrayna savaşının evrileceği yön döviz kurunu doğrudan etkileyecektir. USD/TL'de 2026 sonu için beklentiler 50 TL ile 53 TL aralığındadır.
- Büyük ekonomilerde resesyon döneminin sona ererek ılımlı büyümeye geçişlerin başlaması, tarife savaşlarının nihai bir anlaşmayla sonuçlanması, ABD/İsrail-İran ile Rusya-Ukrayna merkezli savaşlarının sona ereceği en azından daha da şiddetlenmeyeceği ihtimalleri global ekonomide belirgin bir suhulet dönemi ile birlikte uluslararası fon akımlarını hızlandırabilecektir.
- Bu gelişmelerin etkisiyle istikrarlı döviz kuru dönemi devam edebilecektir.
- OVP'de döviz kuruna ilişkin bir hedef konulmamaktadır. Ancak, döviz kurunun rezervler, cari işlemler hesabı ve enflasyon üzerindeki ağır etkileri dikkate alındığında döviz kurundaki istikrarın önemi vurgulanmaktadır.
- GSYH hesabından yola çıkılarak yıl ortası USD kuru; 2027 yılı için 56,1 TL, 2028 yılı için 63,7 TL ve 2029 yılı için 68,8 TL hesaplanmaktadır.

- Teknolojik, sosyal ve ekonomik gelişmeler "sürdürülebilir işsizlik" kavramını öne çıkarmıştır. 2000'li yıllara doğru %6 ile %8 aralığındaki işsizlik oranları sürdürülebilir seviyeler olarak kabul edilirken, covid-19 öncesinde %10 ile %12 aralığına kadar yükselmiştir. Günümüzde sürdürülebilir işsizlik oranının salgın öncesi seviyelerin çok daha üzerinde olması beklenmektedir. Öte yandan yeni bir işsizlik türü olarak 'en geniş tanımlı işsizlik' veya 'atıl işsizlik' literatüre girmiştir.
- Atıl İşgücü (En geniş Tanımlı İşsizlik):
 - İşsizler,
 - Fiilen 40 saatten az çalıştığı için imkan olduğu takdirde daha fazla çalışabilecek kişiler ve
 - Ne istihdamda ne de işsiz olan çalışma çağındaki kişilerden; iş arayan fakat kısa süre içerisinde işbaşı yapabilecek durumda olmayanlarla, iş aramadığı halde çalışma isteği olan ve kısa süre içerisinde işbaşı yapabilecek durumda olan kişilerin oluşturduğu gruptur.
- Ekonomide büyüme ile istihdam arasında doğrusal bir ilişki vardır. Ekonominin büyüdüğü dönemlerde istihdam düzeyi artarken işsizlik oranı gerilemektedir. Durgunluk veya küçülme dönemlerinde ise istihdam seviyesi yavaşlamakta veya gerilemekte, işsizlik oranı ise artmaktadır.
- İstihdam seviyesi (fiilen çalışan kişi sayısı) son iki yılda sürekli artış trendi ile Ağustos 2024'deki 33,1 milyon kişiden Temmuz 2026'da 33 milyon kişiye gerilemiştir. İzlenen sıkı para politikası son iki yılda 0,1 milyon istihdam kaybına neden olmuştur.
- İşsizlik oranı düzenli bir düşüş eğilimindedir. Ağustos 2025'te %8,5 düzeyindeki işsizlik oranı, dönem için kısa süreli yükselişler yaşansa da beklenenden daha iyi performans göstermiş ve Temmuz 2026'da %8,3'e gerilemiştir.
- İstihdam seviyesindeki düşüşe rağmen işsizlik oranının gerilemesi çelişkili görünmektedir. Ancak buradaki işsizlik oranındaki düşüşün nedeni işgücüne katılımın azalması bir başka ifadeyle matematik işleminden kaynaklanmaktadır.

- OVP'nin fiyat istikrarı (enflasyonu tek haneye düşürme) ve mali(bütçe) disiplin hedefi genel olarak büyümeyi yavaşlatan ve istihdamı olumsuz etkileyen politikalaradır.
- OVP'de; işgücü piyasasında değişen dinamiklere uygun yeni nesil çalışma modelleri, sektörel ihtiyaçlar ve işgücünün yapısal sorunları dikkate alınarak yeşil ve dijital dönüşüme uyumunun sağlanarak esnek çalışma modelleri ile en geniş tanımlı işsizliğin azaltılması hedeflenmektedir.
- İşgücüne katılımda güçlük yaşayan kesimlerin desteklenmesi ve işgücünün beceri uyumunun iyileştirilmesi ile en geniş tanımlı işsizliğin azaltılması hedeflenmektedir.

Kaynak:OVP

GT: Gerçekleşme Tahmini, P: OVP Hedefleri

- İstihdamda 2026 sonu gerçekleşme tahmini 32,6 milyon kişi, 2027 beklentisi 0,6 milyon kişi artış ile 33,2 milyon kişiye ulaşmaktadır. İstihdam seviyesinin düzenli artışlarla 2029 yılında 34,7 milyon kişiye ulaşması hedeflenmiştir.
- İşsizlik oranında 2026 sonu gerçekleşme tahmini %8,1'dir. İşsizlik oranının 2027 sonunda %8'e, 2028 yılında %7,8'e ve 2029 %7,6'a gerilemesi hedeflenmektedir.
- **İşsizlik hedeflerine ulaşılabilceği, çok sayıda nedene bağlı atıl işsizlik oranında yüksek seviyelerin devam etmesi beklenmektedir.**

- 2018-2023 dönemi arasındaki; Rahip Brunson krizi, Covid 19 süreci, Rusya-Ukrayna Savaşı ve seçim vaatleri geçmiş dönemde bütçe açıklarını besleyen en önemli faktörlerdir.
- Toplam maliyeti 150 Milyar USD'ye yaklaşan Kahramanmaraş depremleri yüksek seviyelere çıkan bütçe açıklarını daha da artırmıştır.

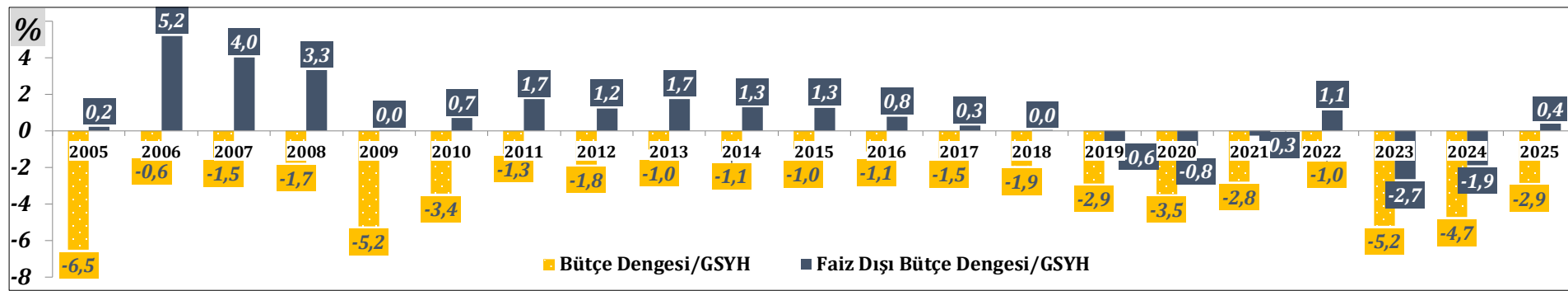
Merkezi Yönetim Bütçesi		2025	2026 ^{Bütçe}	Ocak-Temmuz		2025-2026 Artış		2026 ^{GT}	2027 ^P	2028 ^P	2029 ^P
				2025	2026	Milyar TL	%				
Milyar TL											
(1)	Bütçe Giderleri	14.640	18.979	7.700	10.521	2.821	37	19.660	27.273	32.139	36.519
	Faiz Giderleri	2.054	2.742	1.246	1.791	545	44	2.825	3.975	4.694	5.245
(2)	Bütçe Gelirleri	12.826	16.266	6.695	9.200	2.504	37	17.028	23.408	27.969	32.160
(3)	Bütçe Dengesi	-1.814	-2.713	-1.004	-1.321	-317	32	-2.632	-3.865	-4.171	-4.360
(4)	Faiz Dışı Denge	240	29	242	470	228	94	193	110	523	885

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı, OVP

GT: Gerçekleşme Tahmini

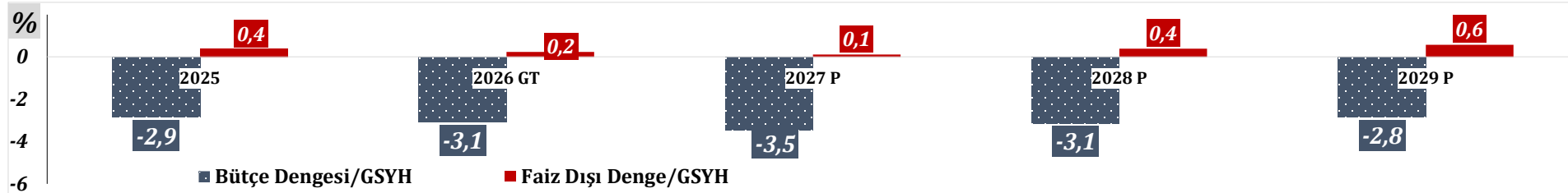
P: Orta Vadeli Program Hedefleri

- Bütçe dengesinde 2025 yılında -1,8 trilyon TL açık verilmiş ve 2026 yılı bütçesinde açığın -2,7 trilyon TL civarında oluşması öngörülürken OVP'de açık -2,6 trilyon TL'ye revize edilmiştir.
- Deprem harcamalarının bütçe üzerinde yüklerin büyük bir bölümü 2026 yılında sona erecektir. Bu çerçevede bütçe açığının 2027-2029 döneminde -3,9 trilyon TL ile -4,4 trilyon TL arasında dengelenmesi hedeflenmektedir.
- 2025 yılında +240 milyar TL fazla veren faiz dışı dengenin 2026-2029 döneminde artması beklenmektedir.

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı

- Bütçe için asıl performans göstergesi bütçe sonuçlarının GSYH ile oranlanmasıdır. 2001 yılında %-18,3 ile rekor kıran Bütçe Dengesi/GSYH, daha sonraki dönemlerde global ve yerel faktörlerin etkisiyle geçici yükselişler görülsede düşüş trendindedir.
- 2025 yılında %-2,9 açık veren Bütçe Dengesi/GSYH'nin 2026 yılında %-3,1'e, 2027 yılında %-3,5'e, 2028 yılında %-3,1'e ve 2029 yılında %-2,8'e gerilemesi hedeflenmektedir.
- Deprem harcamaları hariç tutulduğunda ise Bütçe Dengesi/GSYH oranı daha da düşük oranlara gerilemektedir. Faiz Dışı Denge/GSYH'nin 2025 yılındaki +%0,4 seviyesinden 2026 yılında +%0,2'ye gerilemesi beklenirken 2027-2029 döneminde yine pozitif bölgede yer alması hedeflenmektedir.

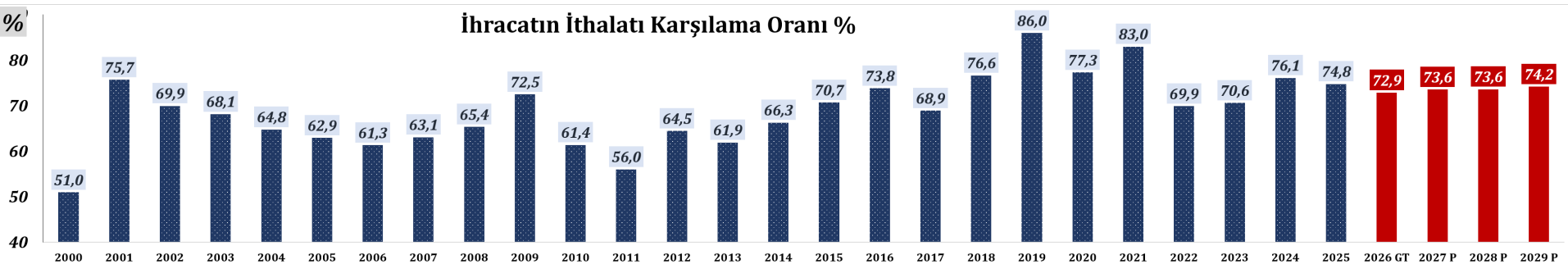
Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı, OVP GT: Gerçekleşme Tahmini, P: OVP Hedefleri

- Deprem harcamalarının bütçeden çıkması ve finansman maliyetlerindeki muhtemel gerilemeler bütçe açıklarını azaltacaktır.
- Bütçe hedeflerinde gider yönetimi yerine gelir artırıcı (yeni vergiler, vergilerin artırılması, özelleştirme, varlık satışı vb.) adımlar daha da öne çıkmaktadır.
- OVP'de bütçe dengesi hedeflerinden kısa vadede daha iyi sonuçların alınabileceği ve 2027 yılının ortasından itibaren seçime yönelik büyüme uygulamalarının devreye alınması beklenmektedir.

OVP (2027-2029)		Dış Ticaret-1							
Milyar USD	2025	Ocak-Ağustos		2025-2026 Artış		2026 ^{GT}	2027 ^P	2028 ^P	2029 ^P
		2025	2026	Milyar USD	%				
İhracat	273,2	156,3	161,5	5,3	3	282,0	292,0	302,5	316,0
İthalat	365,4	212,2	222,1	9,9	5	387,0	397,0	411,0	426,0
Enerji İthalatı	62,5	32,3	34,3	2,0	6	71,0	66,0	63,5	61,0
Dış Ticaret Hacmi	638,6	368,5	383,6	15,2	4	669,0	689,0	713,5	742,0
Dış Ticaret Dengesi	-92,2	-55,9	-60,5	-4,6	8	-105,0	-105,0	-108,5	-110,0
İhracatın İthalatı Karşılama Oranı %	75	74	73			73	74	74	74

Kaynak: OVP

Enerji İthalatı: Ocak-Haziran

- Ülkemizin ara malı ve enerji üreticisi olmaması mutlak surette dış ticaret açığı vermesine neden olmaktadır. Dış ticaret açığında enerji ithalatı yanında son yıllarda hacmi artan altın ithalatı da etkilidir. Her iki ithalat kaleminin hariç tutulması halinde dış ticaret açığı önemli ölçüde küçülmektedir. Dış ticaret analizlerinde en önemli diğer parametre İhracatın İthalatı Karşılama Oranıdır.
- 2025 Yılında 273 milyar USD ihracata karşılık ithalat 365 milyar USD ve dış ticaret açığı -92 milyar USD'dir. Aynı yıl 63 milyar USD'lik enerji ithalatı hariç tutulduğunda dış ticaret açığı -29 milyar USD'ye gerilemektedir.
- Dönemde ihracatın ithalatı karşılama oranı ise %75'tir.
- Ocak-Temmuz 2026 döneminde ihracat önceki döneme göre %3 ve ithalat %5 artmıştır. Enerji ithalatında ise ilk altı aylık rakamlar %6 artışa işaret etmektedir. Enerjide artışın nedeni ABD-İsrail'in İran'a saldırısı sonrası başlayan yüksek dalgalanmadır.
- Enerjide yerli kaynakların geliştirilmesine yönelik petrol, doğal gaz, güneş ve nükleere yapılan yatırımların enerji ithalatını azaltması hedeflenmektedir.
- 2026 Yılında dış ticaret açığının -106 milyar USD'ye, enerji hariç dış ticaret açığının -34 milyar USD ve ihracatın ithalatı karşılama oranının ise %73 civarında oluşması beklenmektedir.
- OVP'ye göre 2027-2029 dönemi içinde dış ticaret açığının -105 milyar USD ile -110 milyar USD aralığında, enerji hariç dış ticaret açığının 50 milyar USD civarında ve ihracatın karşılama oranının %74 civarında dengelenmesi hedeflenmektedir.
- **Bu hedeflere ulaşmak için;**
 - 1)İhracatta ürün ve pazar çeşitliliğinin artırılması,
 - 2)İhracatın finansmanının desteklenmesi,
 - 3)İhracatta yeşil ve dijital dönüşümünün hızlanması,
 - 4)Ticaret diplomasisi ve stratejik işbirliklerinin güçlendirilmesi,
 - 5)İthalata bağımlılığın azaltılması ve arz güvenliğinin desteklenmesi ile
 - 6)Hizmet ihracatının geliştirilmesi hedeflenmektedir.
- Dış ticaret hedeflerinde gelişmiş ekonomilerdeki ekonomik canlanma, yurt içinde talebin artması ve enerji fiyatları belirleyicidir.

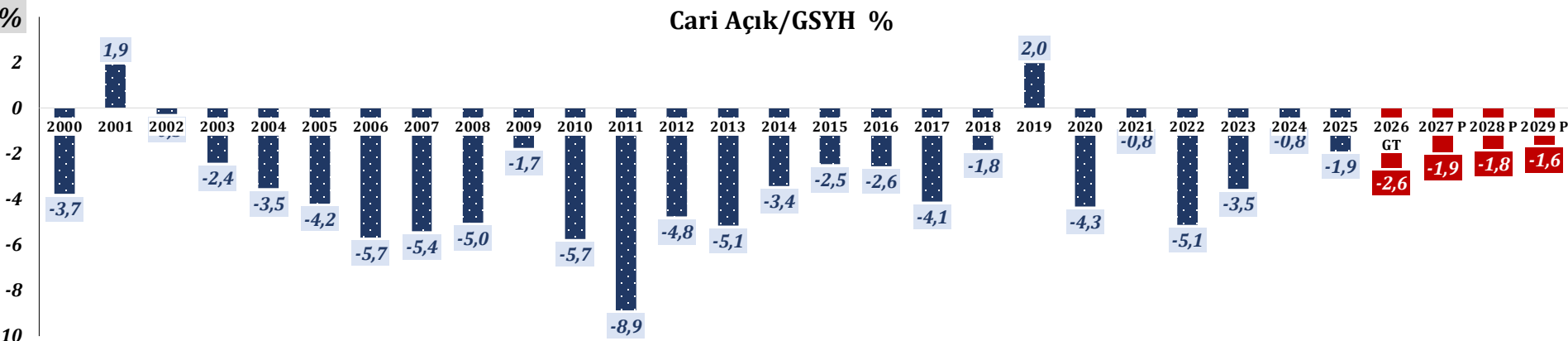
- Türkiye ekonomisi yapısal olarak Cari İşlemler Dengesinde (cari) açık vermektedir. Enerji ve doğal hammadde kaynaklarının yetersizliği cari açığın temel nedenleridir. Enerji fiyatlarındaki değişkenlik ve turizm sektörünün performansı cari açığa belirleyicidir. Cari açık 2000-2025 yılları arasındaki yirmi altı yılın sadece ikisinde (2001 ve 2019) fazla vermiş diğer yılların tamamında ise açık vermiştir.
- Türkiye 2022-2025 dönemindeki üç yılda toplam 85 milyar USD cari açık vermiştir. Bu dönemde altın ithalatının (70 milyar USD) ve enerji ithalatının 197 milyar USD olduğu, iki kalemdaki ithalat tutarının 267 milyar USD olduğu ve cari açığın üç katından fazla olduğu dikkate alındığında enerji ve hammadde kaynaklarının önemi açıkça ortaya çıkmaktadır. Son yıllarda petrol, doğal gaz, güneş ve nükleere yapılan yatırımların yerli kaynakları artırması ve ithalatı azaltması hedeflenmektedir.
- OVP; 2027-2029 döneminde cari işlemler açığının sürdürülebilir seviyelerde tutularak, ödemeler dengesi kaynaklı risklerin azaltılmasını amaçlamaktadır. Yeşil dönüşüm, dijitalleşme, mal ve hizmet ihracatında katma değeri yüksek ürünlere yönelim ile cari işlemlerde kalıcı iyileşme hedeflenmektedir.
- İzlenen ekonomik programın en önemli başarısı cari açıktaki iyileşmedir. Cari açıktaki iyileşme ile döviz rezervleri güçlenmiş ve döviz kurunda istikrar sağlanmıştır. Cari açık 2022 yılında -47 milyar USD, 2023 yılında -42 milyar USD, 2024 yılında -13 milyar USD ve 2025 yılında -30 milyar USD'dir.
- Ocak-Haziran 2025 döneminde -26 milyar USD olan açık, 2026 yılının aynı döneminde %33 artış ile -35 milyar USD'ye yükselmiştir. Cari açığın 2026 yılında -48 milyar USD civarında kalması beklenmektedir.

Milyar USD	2025	Ocak-Haziran		2025-2026 Artış		2026 ^P	2027 ^P	2028 ^P	2029 ^P
		2025	2026	Milyar USD	%				
Cari İşlemler Dengesi	-30,3	-26,0	-34,5	-8,6	33	-47,5	-38,5	-37,0	-35,5
Turizm Gelirleri	65,2	25,8	25,7	0,0	0	65,0	70,0	73,5	78,5
Enerji İthalatı	62,5	32,3	34,3	2,0	6	71,0	66,0	63,5	61,0
CIH/GSYH	%	-1,9				-2,6	-1,9	-1,8	-1,6

Kaynak: OVP

GT: Gerçekleşme Tahmini, P: OVP Hedefleri

- Cari açık için asıl performans göstergesi Cari Açık/GSYH'dir. Cari açık verilen yıllarda -%0,3 ile -%8,9 aralığında dalgalanan Cari Açık/GSYH'nın ülkemiz gerçekleri ışığında %3'ün altında olması halinde sürdürülebilir olacağı değerlendirilmektedir.
- Cari Açık/GSYH'nin %1'nin altında olduğu dönemler daralan ekonomi veya sıkı para politikalarının etkin olduğu dönemlerdir.

Kaynak: OVP

GT: Gerçekleşme Tahmini, P: OVP Hedefleri

- Cari Açık/GSYH 2022 yılında -%5,1, 2023 yılında -%3,5, 2024 yılında -%0,8 ve 2025 yılında -%1,9'dur.
- Cari Açık/GSYH'nın 2026 yılında -%2,6, 2027 yılında -%1,9, 2028 yılında -%1,8 ve 2029 yılında -%1,6'ya gerilemesi hedeflenmektedir.
- Döviz kurunda enflasyonun biraz daha altında mutedil bir artış, yurt içi ve yurt dışı finansman imkanlarının rahatlamasıyla iç talebin canlanması ithalat artışını ve cari açığı artıracaktır.
- **Global ve yerel konjonktürde önemli bir kırılma olmadığı takdirde 2026 yılında cari açığın -50 milyar USD civarında ve Cari Açık/GSYH'nın -%2,8 civarında altında kalabileceği tahmin edilmektedir.**